

Burgemeester Anton Ederveen overdrijft risico

OPINIE De kwestie-Palmen in Brunssum wordt ten onrechte gebruikt als bewijs van infiltratie in het lokaal bestuur vanuit de drugsmaffia. Dat vindt Bas van Stokkom, criminoloog en auteur van 'Wat een Hufter!' Van Stokkom is verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Bas van Stokkom 08-12-17

'Crimineel kan wethouder zijn' kopt het ED (6 december). Gedoeld wordt op Jo Palmen, onlangs tot wethouder in Brunssum gekozen. Wie even verdiept in wat zich in die gemeente afspeelt, weet dat Palmen geen crimineel is. Hij is een drammer en provocateur, een typisch product van de nationale verhuftering.

Palmen is geen exponent van de onderwereld zoals burgemeester Anton Ederveen van Valkenswaard in hetzelfde artikel suggereert. Ederveen, die bij de VNG ondermijning in zijn portefeuille heeft, deed wederom een schepje bovenop zijn propaganda-offensief. Zoals bekend - sinds Pieter Tops en Jan Tromp hun boekje De Achterkant van Nederland schreven - moeten wij allemaal geloven dat de tentakels van de drugsmaffia ook greep hebben op de politiek. Zeker, er hebben bedreigingen plaatsgevonden tegen burgemeesters en wethouders, onder andere in Helmond. Dat is zeer ernstig. En inderdaad dat kan de democratie ondermijnen.

Kanttekening daarbij is dat veruit de meeste bedreigingen van 'boze burgers' komen. Bijvoorbeeld omdat zij woedend zijn over de komst van migranten in hun gemeente. Zo blijkt uit de Monitor Integriteit en Veiligheid van 2016 dat de medewerkers in het openbaar bestuur de (lichte) toename van agressie en geweld toeschrijven aan de intensiteit van het openbare debat over gevoelige kwesties en aan algemene verruwing van omgangsvormen.

Een tweede kanttekening. Tops, Ederveen en andere strijders tegen de Brabantse drugsmaffia suggereren dat criminelen zich in de politiek nestelen. Dat is wat anders dan bedreiging. Het onderzoek Criminele

beïnvloeding van het lokale openbaar bestuur dat onlangs verscheen, concludeert - heel anders dan de misleidende duiding die Ederveen eraan gaf in het ED van 6 oktober - dat democratische instituties in Nederland niet structureel worden aangetast door criminele elementen.

Bedreiging

Als het gaat om bedreiging en (pogingen tot) omkoping is respectievelijk 0,7 en 0 procent van de functionarissen in het openbaar bestuur (burgemeesters, wethouders, raadsleden, ambtenaren) van mening dat dit geleid heeft tot ondermijnende effecten voor de eigen gemeente. Bij infiltratie ligt het percentage hoger: 8 procent. Hierbij gaat het om pogingen te participeren in het openbaar bestuur ten einde de besluitvorming te beïnvloeden. Innesteling dus. Die 8 procent geeft echter een overdreven beeld: vaak is het gestoeld op 'de schijn tegen hebben'.

Een laatste kanttekening: als het gaat om infiltratie zijn pogingen tot ondermijning vermoedelijk veel minder afkomstig van de kampers, motorbendes en wietboeren waarop Tops en de zijnen hun pijlen richten, maar juist van de gesoigneerde jongens uit het vastgoed, de bouw en vooral het (schaduw)bankwezen en de trustkantoren. Er is veel meer reden ons zorgen te maken over corruptie door zakenlieden die gepokt en gemazeld zijn om bestuurders en ambtenaren onder druk te zetten. Zij spreken dezelfde taal en weten dat politici gevoelig zijn voor dienst en wederdienst. Er zijn dus weinig aanwijzingen van innesteling vanuit de onderwereld. Alert blijven is uiteraard geboden en screening is prima.

Tenslotte, als het gaat om integer handelen mogen burgemeesters ook wel naar zichzelf kijken. Neem Ederveen. Hij werd een tijd terug door de Raad van State teruggefloten omdat hij in het kader van de Damocles-wet een woning had gesloten. De vrouw in kwestie die door hem op straat was gezet, voelde zich als een crimineel behandeld. Het enige wat Ederveen na deze gevoelige tik kon uitbrengen was dat hij 'zeer verbaasd' was over de uitspraak van de RvS (ED 1 september). De ingrijpende gevolgen voor de vrouw zullen hem kennelijk worst wezen. Dat maakt duidelijk dat de morele

paniek die in Brabant blijft rondspoken en iedere dag opnieuw wordt
aangejaagd, eigensoortige bestuurlijke norminbreuken met zich meebrengt.